

انجمن‌شناسی تا خداشناسی

تألیف: دکتر بابک محمودی

ناشر: مؤسسه انتشاراتی حسینی اصل

سرشناسه : محمودی کهریز ، بابک ۱۳۶۶
 عنوان و نام پدید آور : از جاندار شناسی تا خداشناسی / بابک محمودی
 مشخصات نشر : ارومیه حسینی اصل ۱۳۹۳
 مشخصات ظاهری : ۴۳۴ صفحه
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۲۴۹-۰۲۸-۵
 وضعیت فهرست نویسی : فیا
 موضوع : خدا شناسی (اسلام) - جنبه های قرآنی
 موضوع : احادیث - حیات - پرندگان - خزندگان - گیاهان
 رده بندی شکره : ۱۳۹۳ ۴ الف م ۳ / ۱۰۳/۱ BP
 رده بندی دیویی : ۲۹۷/۱۵۹
 شماره کتابشناسی : ۳۵۲۴۷۸۶

ارومیه : خیابان طالقانی تلفن ۰۴۴۳۲۳۸۲۱۰۳

نام کتاب : از جاندار شناسی تا خداشناسی
 مؤلف : دکتر بابک محمودی
 تیراژ : ۲۰۰۰ جلد
 سال چاپ : اول ۱۳۹۵
 ناشر : مؤسسه انتشاراتی حسینی اصل

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۲۴۹-۰۲۸-۵

قیمت : ۱۸۰۰۰ تومان

پیشگفتار.....	صفحه ۱۷
مقدمه مؤلف.....	صفحه ۱۸
فطرت و غریزه.....	صفحه ۲۰
فرق فرشتگان، انسان‌ها و حیوانات.....	صفحه ۲۱
زنبور عسل.....	صفحه ۲۲
سرعت زنبور عسل در هوا.....	صفحه ۲۴
یک کیلو عسل نیاز به ۴۰۰۰۰۰ کیلومتر پرواز دارد.....	صفحه ۲۴
ملکه زنبور عسل.....	صفحه ۲۵
مغز زنبور عسل.....	صفحه ۳۰
وحی و الهام.....	صفحه ۳۵
حکمت‌های آیه ﴿وَأَوْحِ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ﴾.....	صفحه ۳۷
قدمت زنبور عسل.....	صفحه ۳۸
فواید زنبور عسل.....	صفحه ۳۹
صفات متعالی زنبور عسل.....	صفحه ۴۰
ایثار و گذشت را باید از زنبور عسل یاد گرفت.....	صفحه ۴۱
آینده نگری زنبور عسل.....	صفحه ۴۲
چشم‌های زنبور عسل.....	صفحه ۴۴
تعریف عسل.....	صفحه ۴۵
فواید عسل.....	صفحه ۴۶
زنبورهای زرد.....	صفحه ۴۹
مورچه‌ها.....	صفحه ۵۱
جامعه‌ی بدون وکیل، قاضی، پزشک، پلیس، چراغ راهنما و قانون اما منظم.....	صفحه ۵۲

دروغ در نظم مورچه‌ها.....	صفحه ۵۵
مورچه‌ها از نظر علی بن ابی طالب (علیه السلام).....	صفحه ۶۵
مورچه خوار (Myrmecopha gajabata).....	صفحه ۶۶
موریانه.....	صفحه ۶۷
پروانه (شاه پرک).....	صفحه ۶۸
سجاقک.....	صفحه ۷۰
نسر.....	صفحه ۷۱
چشم‌های مگس.....	صفحه ۷۶
ژجاجیه و مردک در چشم‌های مگس.....	صفحه ۷۸
شبیه‌سازی چشم مگس در آزمایشگاه.....	صفحه ۷۹
قدرت مغز مگس.....	صفحه ۸۰
حدیث بال مگس از رسول خدا (صلی الله علیه و آله).....	صفحه ۸۴
نظر دکتر نبی با عشری.....	صفحه ۸۵
بال مگس و جلوگیری از اسراف.....	صفحه ۸۷
مگس و ویروس باکتریوفاژ.....	صفحه ۸۸
مگس خانگی (Musca).....	صفحه ۸۹
مگس تسه تسه (Tse tse).....	صفحه ۸۹
مگس گوشت (Flesh Flies).....	صفحه ۹۰
خرمگس (Tabanus).....	صفحه ۹۱
پشه.....	صفحه ۹۲
تشبیه کردن دنیا به بال پشه از زبان پیامبر (صلی الله علیه و آله).....	صفحه ۹۵
چشم پشه.....	صفحه ۹۶

دستگاه بی حس کننده پشه.....	صفحه ۹۷
آیا پشه کمتر از نهنگ غذا می خورد.....	صفحه ۹۸
منظور دقیق از آیه ۲۶ سوره بقره.....	صفحه ۹۹
نگاه میکروسکوپی به آیه ۲۶ سوره بقره.....	صفحه ۹۹
پشه خاکی (Phle botomine).....	صفحه ۱۰۱
پشه سم آروم (Simulium).....	صفحه ۱۰۱
پشه آنفول (Anopheles).....	صفحه ۱۰۲
شته.....	صفحه ۱۰۳
بیل.....	صفحه ۱۰۴
کک.....	صفحه ۱۰۵
شپش.....	صفحه ۱۰۶
کنه.....	صفحه ۱۰۶
ملخ.....	صفحه ۱۰۷
دسته ملخ ها.....	صفحه ۱۰۹
جیر جیرک.....	صفحه ۱۱۰
آخوندک.....	صفحه ۱۱۱
عنکبوت.....	صفحه ۱۱۲
عجایب قدرت *الله* در تار عنکبوت.....	صفحه ۱۱۸
مقایسه تار عنکبوت با تار کارخانه ریسندگی و بافندگی.....	صفحه ۱۲۰
رئیل.....	صفحه ۱۲۰

عقرب.....	صفحه ۱۲۱
شباهت عقرب و مار از جهاتی.....	صفحه ۱۲۲
بُخل و ریا همانند عقرب و مار در قبر از نظر غزالی.....	صفحه ۱۲۳
عقرب و انفجارهای هسته‌ای.....	صفحه ۱۲۴
انواء عقرب.....	صفحه ۱۲۵
معالجات عقرب گزیدگی.....	صفحه ۱۲۶
زهر عقرب و دمار روماتیسم و سرطان.....	صفحه ۱۲۷
هزارپا.....	صفحه ۱۲۹
کرم شب تاب.....	صفحه ۱۳۰
کرم ابریشم.....	صفحه ۱۳۱
زالو (Leech).....	صفحه ۱۳۳
تأثیرات زالو درمانی.....	صفحه ۱۳۵
شاخک‌های حسی حشرات.....	صفحه ۱۳۶
لاک‌پشت‌ها.....	صفحه ۱۳۸
قورباغه.....	صفحه ۱۴۱
قورباغه درختی (Tree Frog).....	صفحه ۱۴۲
قورباغه رانا (Rana pipiens).....	صفحه ۱۴۳
ذکر کردن قورباغه‌ها.....	صفحه ۱۴۳
وزغ.....	صفحه ۱۴۴
سمندرها.....	صفحه ۱۴۵

آفتاب پرست (Chameleon).....	صفحه ۱۴۵
عجایب قدرت *الله* در خلق چشم آفتاب پرست.....	صفحه ۱۴۶
مارمولک.....	صفحه ۱۴۸
مارها.....	صفحه ۱۴۹
مار بوآ.....	صفحه ۱۵۱
مار آرس (Boiga).....	صفحه ۱۵۲
مار افعی پانگو (Telescepus Rhinopoma).....	صفحه ۱۵۳
مار دماوند (Viper a Latipii).....	صفحه ۱۵۴
مار شیطانی (Agkistrodon halys).....	صفحه ۱۵۴
مار افعی سیاه (Vipera asababina).....	صفحه ۱۵۵
زهر مار.....	صفحه ۱۵۶
تمساح، الیگاتورها یا کروکدیل ها.....	صفحه ۱۵۸
وضعیت چشم های تمساح.....	صفحه ۱۵۹
ماهی ها و عجایب دریاها (یا مَنْ فی الْبَحَارِ عَجَائِبُ).....	صفحه ۱۶۱
لامپ کشی های طبیعی.....	صفحه ۱۶۲
آمار تقریبی از حیوانات دریایی.....	صفحه ۱۶۲
نهنگ ها.....	صفحه ۱۶۷
دلفین ها.....	صفحه ۱۶۸
گاو دریایی.....	صفحه ۱۶۹
شیر دریایی.....	صفحه ۱۷۰

خوک دریایی.....	صفحه ۱۷۰
سگ دریایی یا آبی.....	صفحه ۱۷۱
باله‌های ماهی و اندازه‌گیری فشار آب.....	صفحه ۱۷۲
ماهی سالمون.....	صفحه ۱۷۴
ماهی هلامی.....	صفحه ۱۷۶
ماهی پز شک.....	صفحه ۱۷۸
ماهی‌های برقی دریاها.....	صفحه ۱۷۹
ماهی بای الکتریکی دریاها.....	صفحه ۱۸۰
کوه پیکران دریایی.....	صفحه ۱۸۱
ماهی حضرت یونس (علیه السلام).....	صفحه ۱۸۲
دسته‌بندی مردم در عفره به رزق.....	صفحه ۱۸۵
حرام بودن گدایی.....	صفحه ۱۸۷
جستجوی *الله* در دریاها.....	صفحه ۱۸۸
متوجه ساختن میکروسکوپ‌ها و تلسکوپ آب طرف خود.....	صفحه ۱۸۸
گرنش صحابه (رضی الله عنهم اجمعین) در مقابل عظمت *الله*.....	صفحه ۱۸۹
آیات الهی در آفرینش گیاهان.....	صفحه ۱۹۰
عمل فتوستتر.....	صفحه ۱۹۰
شگفتی‌های برگ.....	صفحه ۱۹۵
شگفتی‌های ریشه.....	صفحه ۱۹۶
شگفتی‌های ساقه.....	صفحه ۱۹۷

قارچ‌ها.....	صفحه ۱۹۹
تغذیه گیاهان.....	صفحه ۲۰۱
گیاهان گوشت خوار.....	صفحه ۲۰۱
گیاه سرفه کن.....	صفحه ۲۰۳
نقش گیاهان در زندگی انسان‌ها.....	صفحه ۲۰۴
تأثیر رسی گیاهان و درختان در روحیه انسان‌ها.....	صفحه ۲۰۴
خواص رنگ‌ها.....	صفحه ۲۰۶
نقش گیاهان در به شاک انسان‌ها.....	صفحه ۲۰۷
نقش گیاهان در تهیه غذا.....	صفحه ۲۰۸
گیاهان و لاستیک‌سازی.....	صفحه ۲۰۹
گیاهان و تأمین وسایل آتش.....	صفحه ۲۰۹
تعادل زندگی به وسیله گیاهان.....	صفحه ۲۰۹
نقش گیاهان در تأمین داروهای مؤثر.....	صفحه ۲۱۰
فواید گندم سیوس دار برای سلامتی.....	صفحه ۲۱۱
خواص سیاه‌دانه.....	صفحه ۲۱۳
اعجاز سیاه‌دانه در احادیث.....	صفحه ۲۱۳
سیاه‌دانه و بیست و سومین کُتفرانس داروسازان جهان.....	صفحه ۲۱۳
زنجبیل و فواید آن.....	صفحه ۲۱۶
خواص روغن زیتون.....	صفحه ۲۱۹

زیتون در *قرآن*	صفحه ۲۱۹
زیتون در احادیث صحیح	صفحه ۲۲۰
رابطه زیتون و سوخت بدن	صفحه ۲۲۴
ویژگی های خرما	صفحه ۲۲۷
خرما بهترین دارو برای کاهش درد زایمان	صفحه ۲۳۳
فید خرما و فواید معدنی و ویتامینی آن	صفحه ۲۳۶
ذکر خاص به از عام در سورة الرحمن	صفحه ۲۳۸
کدو و فواید آن	صفحه ۲۳۹
انگور و فواید آن	صفحه ۲۴۳
معالجه با انگور	صفحه ۲۴۴
شلغم و فواید آن	صفحه ۲۴۵
کلم و فواید آن	صفحه ۲۴۷
تربچه	صفحه ۲۴۸
هویج	صفحه ۲۴۹
اطلاعات کامل درباره خواص هویج	صفحه ۲۵۲
جعفری و فواید آن	صفحه ۲۵۳
لیمو و فواید آن	صفحه ۲۵۴
برخی از هزاران فایده لیمو	صفحه ۲۵۷
موز و فواید آن	صفحه ۲۵۷
میوه درمانی	صفحه ۲۵۹
چای به لیمو و درمان تومورهای بدخیم	صفحه ۲۶۰

سرکه و فواید آن.....	صفحه ۲۶۱
سواک و تأثیرات آن.....	صفحه ۲۶۴
انواع بذر گیاهان.....	صفحه ۲۶۵
تأثیر خواندن قرآن بر رشد و سلوک گیاهان.....	صفحه ۲۶۸
جذب شدن گیاهان و درختان به سوی نور خورشید.....	صفحه ۲۷۰
قطب نما بودن تنه درختان.....	صفحه ۲۷۲
خواب در جهان گیاهان.....	صفحه ۲۷۳
دنیای حیوانات.....	صفحه ۲۷۴
اسب (Equus).....	صفحه ۲۷۵
خر.....	صفحه ۲۷۹
غرغر کردن خر علامت دیدن شیطان.....	صفحه ۲۸۱
قاطر.....	صفحه ۲۸۲
گورخر.....	صفحه ۲۸۳
گاو (بقره، Cow).....	صفحه ۲۸۴
شاخ و عمل رادیاتور.....	صفحه ۲۸۶
جنون گاوی.....	صفحه ۲۸۷
علامت های بیماری جنون گاوی.....	صفحه ۲۸۸
شیطان و تغذیه.....	صفحه ۲۹۲
شیر گاو.....	صفحه ۲۹۲
معجزه پیدا شدن شیر از میان خون و ثفاله.....	صفحه ۲۹۳

گاومیش.....	صفحه ۲۹۱
گوسفند.....	صفحه ۲۹۶
قوچ.....	صفحه ۲۹۷
بُز.....	صفحه ۲۹۷
شتر.....	صفحه ۲۹۸
دو.....	صفحه ۳۰۲
اهو.....	صفحه ۳۰۴
غزال.....	صفحه ۳۰۵
کانگورو.....	صفحه ۳۰۶
چرا کانگورو آب نمی‌خورد.....	صفحه ۳۰۷
زرافه.....	صفحه ۳۰۹
اتوماتیک بودن رگ‌های سر و گردن زرافه.....	صفحه ۳۱۰
فیل.....	صفحه ۳۱۲
شیر.....	صفحه ۳۱۴
روژه گرفتن شیرها.....	صفحه ۳۱۶
بَسر.....	صفحه ۳۱۸
پلنگ.....	صفحه ۳۱۹
بوزپلنگ.....	صفحه ۳۲۱
کفتار.....	صفحه ۳۲۲
خرس.....	صفحه ۳۲۳

خوک (خنزیر).....	صفحه ۳۲۵
شش صفت منفی در خوک.....	صفحه ۳۲۶
تأثیرات روانی گوشت خوک.....	صفحه ۳۳۱
گُرگ.....	صفحه ۳۳۲
تمرکز گرگ.....	صفحه ۳۳۳
روباه.....	صفحه ۳۳۳
سگ.....	صفحه ۳۳۴
ایمان آوردن ۷۲ پیک آدمی به حدیث پیامبر ﷺ.....	صفحه ۳۳۶
سگ اهلی.....	صفحه ۳۳۷
برخی از صفات حیوانات در انسابها.....	صفحه ۳۳۸
حسن بویایی سگ.....	صفحه ۳۳۹
میمون.....	صفحه ۳۴۲
آیات قرآن باطل کننده نظریه غلط داروین.....	صفحه ۳۴۳
بوزینه.....	صفحه ۳۴۵
خرگوش.....	صفحه ۳۴۵
حیض داخلی خرگوش.....	صفحه ۳۴۶
گُربه.....	صفحه ۳۴۸
موش.....	صفحه ۳۵۰
نظر پیامبر اکرم ﷺ در مورد موش.....	صفحه ۳۵۰
قدرت حافظه موش.....	صفحه ۳۵۱

موش صحرائی.....	صفحه ۳۵۲
دنیای پرندگان.....	صفحه ۳۵۳
توکل به *الله* متعال را باید از پرندگان یاد گرفت.....	صفحه ۳۵۴
شناخت رزاقیت خداوند.....	صفحه ۳۵۵
ال پرستی منشأ تمام غم و غصه هاست.....	صفحه ۳۵۶
بارده خصوصیت مشترک بین پرندگان.....	صفحه ۳۶۱
مرغ و خروس.....	صفحه ۳۶۲
نظر رسول خدا ﷺ در مورد مرغ و خروس.....	صفحه ۳۶۲
هشدار در مورد مرغ صابی و تخم مرغ صنعتی.....	صفحه ۳۶۳
شتر مرغ.....	صفحه ۳۶۵
طاوس.....	صفحه ۳۶۶
آیا طاوس جاندار زیبایی است؟.....	صفحه ۳۶۶
نظر حضرت علی (ع) در مورد عجایب خلق، طاوس.....	صفحه ۳۶۶
نظر حضرت امام صادق (ع) در مورد طاووس.....	صفحه ۳۶۷
مُرغابی دریایی.....	صفحه ۳۶۷
فلامینگو.....	صفحه ۳۶۸
بوقلمون.....	صفحه ۳۶۹
اُردک.....	صفحه ۳۷۰
لک لک.....	صفحه ۳۷۱
کرکس.....	صفحه ۳۷۲
کرکس کله سفید (Tigonocephalalis).....	صفحه ۳۷۳

کلاغ (Crow).....	صفحه ۳۷۳
نظر رسول خدا ﷺ در مورد کلاغ.....	صفحه ۳۷۴
زندگی کلاغ‌ها و عدم ییوستشان.....	صفحه ۳۷۵
ذرناس.....	صفحه ۳۷۶
مهاجرت پرندگان.....	صفحه ۳۷۷
سیستم پرندگان و نیروی مغناطیسی زمین.....	صفحه ۳۷۹
عقاب.....	صفحه ۳۸۱
شاهین.....	صفحه ۳۸۲
باز شکاری.....	صفحه ۳۸۳
توازن طبیعت، حیوانات و پرنده‌ها.....	صفحه ۳۸۴
کبوتر.....	صفحه ۳۸۵
قُمری.....	صفحه ۳۸۵
طوطی‌ها.....	صفحه ۳۸۶
پنگوئن (البطریق).....	صفحه ۳۸۷
گنجشک (العصفور).....	صفحه ۳۸۸
بلبل.....	صفحه ۳۸۸
پرستوی دریایی.....	صفحه ۳۸۹
بلدرچین.....	صفحه ۳۹۱
دارکوب.....	صفحه ۳۹۳
هُدُود (اولین خبرنگار تاریخ).....	صفحه ۳۹۵
خُفُود.....	صفحه ۳۹۸

شاهکار * الله * متعال در خلق چشم‌های جُغد.....	صفحه ۳۹۹
خُفّاش.....	صفحه ۴۰۲
امواج رادار در خُفّاش.....	صفحه ۴۰۳
جریان خُفّاش.....	صفحه ۴۰۶
شب‌پره و دستگاه ضیاء رادار.....	صفحه ۴۰۹
با عظمت * الله * با زبان قاصر و علم ناقص.....	صفحه ۴۱۰
حرفی برخی از آثار با ارزش مؤلف.....	صفحه ۴۳۴

پیشگفتار

*** الْحَمْدُ لِلَّهِ الْجَوَادِ بِأَفْضَلِ أَنْوَاعِ النِّعَمَاءِ، الْمَنَّانِ بِأَشْرَفِ أَصْنَافِ الْعَطَاءِ، الْمَحْمُودِ فِي أَعَالَى ذُو الْعِزِّ وَالْكَبرِيَاءِ، الْمَعْبُودِ بِأَحْسَنِ أَجْنَاسِ الْعِبَادَاتِ فِي أَعْمَاقِ الْأَرْضِ وَأَطْبَاقِ السَّمَاءِ، ذِي الْقُدْرَتِ وَالْجَبْرُوتِ وَالْبَهَاءِ وَالْمَلَكُوتِ. ***

تفکر در آفرینش خلقت یکی از عبادات بس عظیمی است، چون تفکر و تأمل در ذات هر چیزی غیر از *الله* دارای پاداش بی نهایت می باشد. **تَفَكَّرُوا فِي آلَاءِ اللَّهِ وَلَا تَكْفُرُوا فِي ذَاتِ اللَّهِ**^۱ انسان تنها موجود روی این کره خاکی نمی باشد، همیشه در ارفاق و آفاق انسان ها، حیوانات و حشرات عجیبی زندگی می کنند که هر کدام به نوعی بانگر عظمت و قدرت باری تعالی می باشند. توضیح و تفسیر هر کدام از حوازیات و حشرات سال ها وقت می گیرد، اما شایسته نیست همیشه مشغول زندگی مادی باشیم و باید گوشه ای از وقتمان را صرف یک نوع عبادت با ارزش بنام *آن* ***تَفَكَّر*** است. تفکر عصاره عبادت محسوب می شود. عالم و عوامی که همراه عبادت در آفرینش الهی تفکر می کنند بهتر از عالم و جاهلی هستند که بعد از فرایض، نماز نمازهای سنت را می خوانند و خوشا به حال آنکس که همراه واجبات و نوافل، تفکر را هم از یاد نمی برد. بهترین انسان کسی است که نگاهش غیرت، سکوتش فکر و سخن گفتنش ذکر باشد. امید است این کتاب از زمره همان داروهای تقویت کننده حس خداشناسی و تفکر در انسانها باشد.

^۱ این حدیث از صحیح مسلم است یعنی : در آفریده های خداوند تفکر کنید و در ذات الهی تفکر نکنید یعنی

کجاست، آیا غذا می خورد یا می خوابد یا می نشیند این نوع تفکر حرام است و انسان را به سوی کفر می کشاند (۱)

مقدمه مؤلف

*الله متعال پادشاهی است بی مثل و بی مثال، بی نظیر و بی رقیب. اوست که همه را می پوشاند و خود نمی پوشد، همه را می خواباند و خود نمی خوابد، به همه مرگ می چشاند و خود نمی میرد. همه را آزمایش می کند و خودش از آزمایش دور است. پادشاهان از جنس خاک و بُت ها از جنس تنگ و چوب هستند، اگر بخواهد هیچ بُمب اتمی مُنْجِر نخواهد شد. اگر الله قدرتش را از مخلوق سلب کند کیست که آن را به او برگرداند؟ بر هر جنی دانا است ﴿وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾. حکم الله بر آسمانها و میان آنها ز جار است ﴿يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ﴾. مکانی او را نمی تواند بگنجاند ﴿لَا يَحْصِيهِ الْمَكَانُ﴾. در قید هیچ زمانی در نمی آید ﴿لَا يَشْتَمِلُ عَلَيْهِ الزَّمَانُ﴾. از اوّل بوده تا آخر هم خواهد بود در ظاهر است و هم در باطن ﴿هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾. تنها اوست که باران بدون طعم و بدون رنگ، می باراند و از آن آب، گیلان را شیرین، آوار را تُرْش و فِلْز را تلخ می کند. زنبور عسل، با نوشیدن آن عسل تولید می کند، کرم ابریشم، نخ ابریشم تولید می کند، صَدَف با خوردنش آن را تبدیل به مُروارید می کند، انسان آن را خون می کند، مار آن را سِمْ می کند و عقرب آن را تبدیل به زهر می کند.

﴿وَفِي الْأَرْضِ قِطْعٌ مُتَجَاوِرَاتٌ وَجَنَّاتٌ مِّنْ أَعْنَابٍ وَزَرْعٌ وَنَخِيلٌ صِنَوَانٌ وَغَيْرُ صِنَوَانٍ يُسْقَى بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَنُفِّلُ بَعْضَهَا عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الْأَكْلِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ﴾^۱

هر چه از آن از عظمت الله متعال و شگفتی‌های آفرینش و موجودات بگوید که گفته است، چون زبان از بیان آن‌ها قاصر است. بنده‌ی حقیر در این کتاب، به اکابر جانداران، خزندگان، جوندگان، درندگان و پرندگان و عجایب حراقت در درون آنها نیز اشاره کرده‌ام امید است خوانندگان با خواندن این کتاب، حس تفکر و تأمل در قلبشان نسبت به جهان و موجودات پیرامونشان را تقویت نمایند. {آمین}

^۱ سوره رعد - ۴ (یعنی: در روی زمین، قطعه زمینهایی در کنار هم قرار دارد) که خاک هر یک بایسته محصور و جلش هر کدام شایسته منظوری است) و تاکستانها و کشتزارها و نخلستانهای یک پایه و دو پایه در آن موجود است که هر چند با یک نوع آب سیراب می‌گردند، اما برخی را از لحاظ طعم بر برخی دیگر برتری می‌دهیم. بی‌گمان در این (اختلاف استعداد خاکها و جوراجوری درختها و گیاهها و دگرگونه‌های میوه‌ها و طعم آنها) نشانه‌هایی (بر قدرت خدا) برای کسانی است که عقل خویش را به کار می‌گیرند.